

سؤالات آزمون نهایی درس: تاریخ اسلام (۲)		پایه: یازدهم	رشته: علوم و معارف اسلامی	تاریخ آزمون: ۱۴۰۴/۰۳/۰۷
تعداد صفحه: ۲	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۷:۳۰ به وقت تهران	نام و نام خانوادگی:	
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، داوطلبان آزاد و متقاضیان ایجاد و یا ترمیم سابقه تحصیلی (داخل کشور) - خرداد ۱۴۰۴			مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش Azmoon.medu.ir	
ردیف	سؤالات (پاسخ برگ دارد)			
	نمره			

۰,۵	۱	جمله‌های صحیح یا غلط را مشخص کنید. (هر مورد ۰,۲۵) الف) امام سجاد(ع) برای بیان معارف و مفاهیم دین به صورت صریح و روشن، از دعا و مناجات بهره می‌گرفت. ب) امام هادی(ع) در زیارت جامعه کبیره به بیان فضایل امام علی(ع) در قرآن پرداخته است.
۱	۲	کدام یک از گزینه‌های سمت چپ با شماره‌های سمت راست در ارتباط است؟ (در ستون سمت چپ یک مورد اضافی است) (هر مورد ۰,۲۵) ۱- بازسازی دژها و سنگربندی مجدد برای مقابله با حمله احتمالی رومیان ۲- پیشروی تا قسطنطنیه و صلح با ملکه روم در برابر دریافت غرامت سالانه ۳- استخدام ترکان به جای عنصر ایرانی و عرب برای بهره‌گیری از توان رزمی آنان ۴- استفاده از دانشمندان معروف؛ ابن سَنَکیت برای بدنامی امام هادی(ع) در مناظره الف - معتصم ب - متوکل ج - مأمون د - منصور ه - هارون
۰,۵	۳	جاهای خالی را با کلمات زیر تکمیل کنید. (دو مورد اضافی است) (هر مورد ۰,۲۵) (هشام بن حَکَم - علی بن مهزیار - المحاسن - صِباح سَتَه) الف) یکی از شاگردان برجسته امام جواد(ع)، که احادیث بسیاری از ایشان روایت کرده، می‌باشد. ب) احمد بن محمد بن خالد برقی، دایرةالمعارف شامل احادیث امامان در مسائل مختلف دینی به نام را نگاشت.
۰,۵	۴	گزینه‌های مناسب را انتخاب کنید. (هر مورد ۰,۲۵) الف) کدام اقدام امام سجاد(ع) حرکت تبلیغی یزید را برای بزرگ جلوه دادن پیروزی خود در واقعه عاشورا، با شکست روبه‌رو کرد؟ ۱- حفظ شعائر اسلام ۲- ایراد خطبه‌های روشنگرانه ۳- زنده نگه داشتن قیام عاشورا ۴- رویارویی با حاکمان اموی ب) کدام مورد از دلایل ایجاد انشعاب میان شیعیان بعد از شهادت امام صادق(ع) نمی‌باشد؟ ۱- دشواری دسترسی به امام ۲- پراکندگی شیعیان در مناطق دوردست ۳- ناامنی و فضای اختناق آمیز ۴- نشر افکار و اندیشه‌های انحرافی غلات
۰,۵	۵	به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید. (هر مورد ۰,۲۵) الف) موروئی شدن حکومت خلفای اموی چه دستاوردی داشت؟ ب) مردم کدام شهر بزرگ بی‌هق تحت تأثیر مهاجرت علویان به گرایش‌های شیعی روی آوردند؟
۲	۶	تعریف اصطلاحات یا مفاهیم تاریخی: (هر مورد ۱ نمره) الف) واقفیه: ب) نهضت ترجمه:
۲	۷	مقایسه پدیده‌های تاریخی: (هر مورد ۱ نمره) الف) برخورد متوکل عباسی با معتزله و اصحاب حدیث، با خلفای پیشین چه تفاوتی داشت؟ ب) وظایف دیوان انشا با دیوان مظالم را با هم مقایسه کنید.
۲	۸	اظهار نظر و قضاوت: (هر مورد ۱ نمره) الف) به نظر شما، چرا شعار «الرضا من آل محمد» باعث ایجاد وحدت در میان طرفداران بنی عباس و پیروان علوی شد؟ ب) به نظر شما، حضور امام رضا(ع) در ایران چه تأثیری بر گسترش فرهنگ تشیع داشت؟
		صفحه ۱ از ۲

سؤالات آزمون نهایی درس: تاریخ اسلام (۲)	پایه: یازدهم	رشته: علوم و معارف اسلامی	تاریخ آزمون: ۱۴۰۴/۰۳/۰۷
تعداد صفحه: ۲	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۷:۳۰ به وقت تهران	نام و نام خانوادگی:
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، داوطلبان آزاد و متقاضیان ایجاد و یا ترمیم سابقه تحصیلی (داخل کشور) - خرداد ۱۴۰۴			
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش			Azmoon.medu.ir
ردیف	سؤالات (پاسخ برگ دارد)		
	نمره		

۹	توصیف، فهرست و طبقه بندی اجزا یا ویژگی های پدیده های تاریخی: (هر مورد ۱ نمره) (الف) شرایط فکری و فرهنگی جامعه اسلامی عصر امام باقر ^(ع) را بنویسید. (ذکر یک مورد کافی است) (ب) مواضع سیاسی امام کاظم ^(ع) را در برابر خلفای عباسی بنویسید. (ذکر دو مورد کافی است) (ج) به گزارش منابع، شیعیان در آغاز غیبت صغری به چند گروه تقسیم شدند؟ (ذکر دو مورد کافی است)	۳
۱۰	کاربست شواهد و مدارک تاریخی: (هر مورد ۵، ۰ نمره) متن زیر را بخوانید و به سؤالات داده شده پاسخ مناسب دهید. (هر مورد ۵، ۰ نمره) قلمرو حکومت عثمانی به سبب موقعیت خاص جغرافیایی و بسیج نیروها برای جهاد وسعت زیادی یافت و حتی تا بخش هایی از اروپا نیز پیش رفت. در زمان سلطان محمد فاتح - از سلاطین مقتدر عثمانی - قُسْطَنْطُنیه فتح شد و آنجا به پایتخت اسلامی با مساجد و مدارس با شکوه تبدیل گشت که هنوز نیز آثار آن باقی است. وی کلیسای ایاصوفیه را به مسجدی با شکوه تبدیل کرد و مدرسه ای نیز در کنارش ساخت. در دوره گورکانیان تفکر عرفانی رواج یافت؛ از این رو، مشایخ صوفیه، نزد بابریان احترام زیادی داشتند. آثار هنری و معماری باقیمانده، از شکوه تمدن مسلمانان این دوره حکایت دارد که تنها به عنوان یک نمونه، می توان به بنای زیبا و با شکوه تاج محل اشاره کرد که در نوع خود بی نظیر است. (الف) چه عواملی موجب گسترش قلمرو دولت عثمانی شد؟ (ب) آثار هنری و معماری باقیمانده از دوره گورکانیان هند حکایت از چه چیزی دارد؟	۱
۱۱	تشریحی: (علل، دلایل، نتایج و پیامدهای تاریخی) ایرانیان (مَوالی) با چه هدفی به قیام مختار پیوستند؟	۰،۵
۱۲	چرا امام حسن عسکری ^(ع) نسبت به امامان گذشته تحت فشار و محدودیت های بیشتری بود؟ (ذکر یک مورد کافی است)	۰،۵
۱۳	به چه دلایلی امام صادق ^(ع) به جای حرکت نظامی به فعالیت های فرهنگی و تربیتی روی آورد؟	۱
۱۴	عوامل مؤثر در شکل گیری نهضت علمی، در دوره امام جواد ^(ع) را بنویسید. (ذکر دو مورد کافی است)	۱
۱۵	چرا شیعیان امام جواد ^(ع) را به مناظرات دعوت کردند؟	۱
۱۶	ظلم و فساد خلفای عباسی چه نتایجی برای جامعه اسلامی داشت؟	۱
۱۷	دلایل حمایت های مالی امام حسن عسکری ^(ع) از شیعیان چه بود؟	۱
۱۸	چرا انتخاب نایبان خاص به طور مستقیم از طرف امام مهدی ^(عج) صورت می گرفت؟	۱
	جمع نمرات	۲۰
	موفق باشید	
	صفحه ۲ از ۲	

راهنمای نمره‌گذاری آزمون نهایی درس: تاریخ اسلام ۲		پایه: یازدهم	رشته: علوم و معارف اسلامی	تاریخ آزمون: ۱۴۰۴/۰۳/۰۷
تعداد صفحه:		مدت آزمون: ۹۰ دقیقه		ساعت شروع: ۷:۳۰ به وقت تهران
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، اینترگران، داوطلبان آزاد و متقاضیان ایجاد و یا ترمیم سابقه تحصیلی (داخل کشور) - خرداد ۱۴۰۴				
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش Azmoon.medu.ir				
ردیف		راهنمای نمره‌گذاری		
نمره				

۱	الف) صحیح (۰,۲۵) درس ۱ ص ۵ (ب) غلط (۰,۲۵) درس ۹ ص ۷۱ ۰,۵	
۲	۱) د - منصور (۰,۲۵) درس ۳ ص ۲۵ (۲) ه - هارون (۰,۲۵) درس ۵ ص ۱ ۳) الف - معتصم (۰,۲۵) درس ۸ ص ۵۶ (۴) ب - متوکل (۰,۲۵) درس ۹ ص ۶۶ ۱	
۳	الف) علی بن مهزیار (۰,۲۵) درس ۸ ص ۶۱ (ب) المحاسن (۰,۲۵) درس ۱۰ ص ۷۸ ۰,۵	
۴	الف) ۲ - ایراد خطبه‌های روشنگرانه (۰,۲۵) درس ۱ ص ۳ ۰,۵ ب) ۴ - نشر افکار و اندیشه‌های انحرافی غلات (۰,۲۵) درس ۵ ص ۳۴	
۵	الف) استبداد و خودخواهی خلفا (۰,۲۵) درس ۳ ص ۱۸ (ب) سبزواری (۰,۲۵) درس ۱۰ ص ۷۶ ۰,۵	
۶	الف) گروهی از شیعیان امامت امام رضا ^(ع) را انکار کردند. - علت این امر دنیاطلبی و انحراف فکری آنان بود. - برخی از این افراد که وکیل امام کاظم ^(ع) بودند و اموال زیادی در دست داشتند، - منکر شهادت امام شدند و شایع کردند امام کاظم ^(ع) زنده است - و او همان مهدی موعود است. (هر مورد ۰,۵ نمره) (ذکر دو مورد کافی است) درس ۶ ص ۴۴ (اشاره به گروهی که توقف بر امامت امام عسکری علیه السلام یا هر امام دیگر داشتند. حداقل ۰,۵ نمره تعلق بگیرد.) ب) با گسترش قلمرو اسلامی آثار علمی بسیاری، از نقاط گوناگون به بغداد آورده شد (۰,۵) و این آثار در مکانی به نام بیت‌الحکمه ترجمه شد. (۰,۵) (هر اشاره به جمع آوری و ترجمه کتاب‌های دیگر ملت‌ها یا بیت‌الحکمه داشته باشد نمره کامل تعلق بگیرد.)	۲
۷	الف) خلفای قبلی از معتزله حمایت می‌کردند و متوکل از اصحاب حدیث حمایت می‌کرد (۰,۵) متوکل با معتزله به دلیل باور آنان مبنی بر مخلوق بودن قرآن مقابله کرد یا آنان را تعقیب کرد. (۰,۵) ب) مهم‌ترین وظیفه دیوان انشا، نگارش، تنظیم و ارسال نامه‌های حکومتی به‌ویژه فرمان‌های خلیفه به سراسر قلمرو اسلامی بود (۰,۵) ولی دیوان مظالم، رسیدگی به شکایات طرح شده از سوی مردم (۰,۵) درس ۱۳ ص ۹۹	۲
۸	الف) زیرا هرگونه بحث و اختلاف تفرقه‌انگیز برای تعیین خلیفه تا فرا رسیدن موعد مقرر مسکوت می‌ماند. (۰,۵) همچنین با طرح این شعار نام امام و خلیفه مورد نظر پنهان می‌ماند و بدین ترتیب جان وی از تعرض امویان حفظ می‌شد. (۰,۵) درس ۳ ص ۲۰ ب) امام در نیشابور حدیث سلسله‌الذهب را که بیانگر اساس تفکر شیعی است، بیان فرمود. - در طول اقامت خود در مرو برای آشنایی مردم با علوم اهل بیت تلاش بسیار کرد، به‌طوری‌که خانه ایشان محل رفت و آمد علاقمندان به کسب علم و دانش بود. - محبت و ارادت مردم خراسان نسبت به خاندان رسالت بیشتر شد. - بعد از آمدن امام رضا ^(ع) بسیاری از سادات علوی به ایران مهاجرت کردند و آرامگاه هریک از این بزرگان به کانونی برای گسترش فرهنگ تشیع تبدیل شد. (هر مورد ۰,۵ نمره) (ذکر دو مورد کافی است) درس ۷ ص ۵۰	۲

راهنمای نمره‌گذاری آزمون نهایی درس: تاریخ اسلام ۲		پایه: یازدهم	رشته: علوم و معارف اسلامی	تاریخ آزمون: ۱۴۰۴/۰۳/۰۷
تعداد صفحه:		مدت آزمون: ۹۰ دقیقه		ساعت شروع: ۷:۳۰ به وقت تهران
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، اینترگران، داوطلبان آزاد و متقاضیان ایجاد و یا ترمیم سابقه تحصیلی (داخل کشور) - خرداد ۱۴۰۴		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش Azmoon.medu.ir		
ردیف	راهنمای نمره‌گذاری			
نمره				

۹	الف) ۱. گسترش فتوحات و آشنایی مسلمانان با افکار سایر ملت‌ها (۰,۵) و ایجاد ابهامات و شبهات در مسائل اعتقادی (۰,۵). ۲. عدم توجه حاکمان به تربیت دینی و فعالیت‌های علمی و فرهنگی جامعه به علت سرگرم شدن به کشورگشایی و منازعات سیاسی ۳. حضور پراکنده پیروان سایر ادیان در میان مسلمانان و شکل‌گیری منازعات فکری ۴. ظهور اختلافات فقهی بر اثر عدم دسترسی فقه‌های متأخر به سنت نبوی در اثر ممنوعیت طولانی روایت و کتابت حدیث ۵. ارائه ناقص و تحریف شده تعالیم اسلامی به مردم و بی‌خبری آنان از اصول و عقاید اسلامی. ۶. کشته شدن صحابه و تابعان معتقد به امامت علی (ع) و سایر ائمه توسط خلفای بنی‌امیه و در نتیجه فراهم شدن بستر مناسب برای جاعلان حدیث و غالیان (اشاره به یک مورد کافی است) درس ۲ ص ۱۰ ب) ۱- امام کاظم (ع) بر لزوم رعایت تقیه تأکید می‌کرد تا فعالیت‌ها و اقداماتش برای رهبری تشکّل شیعه پنهان بماند. ۲- در مواقع مناسب، حقانیت خود و عدم مشروعیت خلفا را با روش استدلالی و آرام مطرح می‌کرد. ۳- مبارزه منفی و عدم همکاری با خلفای عباسی ۴- تقویت و گسترش تشکیلات منسجمی به نام شبکه ارتباطی وکالت ۵- اجازه حضور برخی از شیعیان بر مناصب حکومتی (هر مورد ۰,۵، نمره اشاره به دو مورد کافی است) درس ۵ ص ۳۹ و ۴۰ ج) ۱- کسانی که شهادت امام عسکری (ع) را باور نداشتند و او را به عنوان مهدی آل محمد (ص) پذیرفتند که همچنان زنده است. آنها به واقعه شهرت یافتند. ۲- کسانی که امامت جعفر - برادر امام عسکری (ع) - را پذیرفتند این عده جعفریه نام گرفتند. ۳- عده‌ای که امامت پیشوای یازدهم را نپذیرفتند و به امامت اولین فرزند امام هادی (ع) گرویدند و محمدیه نام گرفتند. ۴- شماری بر این باور بودند که امام عسکری (ع) جانشینی ندارد. ۵- گروه دیگر که بیشترین جمعیت را تشکیل می‌دادند کسانی بودند که به امامت حضرت مهدی (عج) قائل شدند. (هر مورد ۰,۵، نمره اشاره به دو مورد کافی است) درس ۱۱ ص ۸۴	۳
۱۰	الف) به سبب موقعیت خاص جغرافیایی (۰,۲۵) و بسیج نیروها برای جهاد (۰,۲۵) ب) شکوه تمدن مسلمانان (۰,۵) درس ۱۴ ص ۱۱۱ و ۱۱۳	۱
۱۱	موالی به مختار پیوستند تا شاید از زیر بار ظلم و ستم امویان رها شوند (۰,۵) درس ۱ ص ۷	۰,۵
۱۲	۱- اقتدار شیعیان ۲- ولادت امام زمان (اشاره به یک مورد کافی است) درس ۱۰ ص ۷۵ و ۷۶	۰,۵
۱۳	زیرا از نظر ایشان حرکت نظامی علیه حاکمیت، بدون فراهم شدن مقدمات لازم، جز شکست، پیامد دیگری نخواهد داشت (۰,۵) و هرگونه اقدام ساده و شتاب زده، زمینه را برای فرصت‌طلبان فراهم خواهد کرد تا از شرایط به نفع خود بهره برند. (۰,۵) درس ۴ ص ۲۷	۱
۱۴	۱- تأکید فراوان قرآن و پیامبر (ص) به علم‌آموزی ۲- تلاش‌های گسترده امامان پیشین ۳- تشکیل جلسات متعدّد ۴- تربیت شاگردان برجسته ۵- علاقه و تلاش برخی از خلفای عباسی به رونق علم و دانش ۶- تأسیس مدرسه و کتابخانه و تجهیز کتابخانه‌ها (هر مورد ۰,۵، نمره اشاره به دو مورد کافی است) درس ۸ ص ۵۷	۱
۱۵	از آنجا که سن امام جواد (ع) هنگام احراز مقام امامت کم بود، تردیدهایی برای برخی از شیعیان ایجاد شد. (۰,۵) آنان برای اطمینان و زدودن هرگونه ابهامی در این زمینه به حضور امام می‌رفتند و سوالات خود را در موضوعات گوناگون می‌پرسیدند. (۰,۵) درس ۸ ص ۵۸	۱
۱۶	از امور کشورداری غافل و نسبت به وضعیت مردم بی‌توجه بودند. (۰,۵) والیان ناشایست را بر سرزمین‌های اسلامی مسلط کرده و امور مسلمانان را به آنان واگذار می‌کردند. (۰,۵) درس ۹ ص ۶۸	۱
۱۷	خلفای عباسی علویان و دوستداران خاندان پیامبر تنگناهای اقتصادی کشنده قرار می‌دادند. (۰,۵) مردم نیز از بیم مجازات، جرأت کمک رسانی به آنان را نداشتند. (۰,۵) درس ۱۰ ص ۷۸	۱
۱۸	وظیفه حفظ وحدت و ارتباط میان شیعیان (۰,۲۵) هدایت آنان در شرایط دشوار (۰,۲۵) مواجهه با فرقه‌ها و افکار انحرافی (۰,۲۵) توانایی بالا در پنهان‌کاری و تقیه (۰,۲۵) نیاز به سفیرانی زبده و مورد اطمینانی داشت که قادر به انجام چنین مسئولیت حساس و مهمی باشند. ص ۸۶	۱
	جمع نمرات	۲۰